

Seat No. : _____

MA-II-144
April-2007
Geography (Subsidiary)
Paper-VI
(Population Geography)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

- સૂચના :** (૧) બધા પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.
(૨) પરીક્ષાર્થી નકશાની કોતરેલી આકૃતિનો ઉપયોગ કરી શકશે.
(૩) જરૂર જણાય ત્યાં સ્વચ્છ આકૃતિ દોરો.

૧. વસ્તીવિષયક ભૂગોળવેત્તાઓએ જણાવેલ વસ્તીવિષયક ભૂગોળની વ્યાખ્યાઓ સવિસ્તાર સમજાવો તથા વસ્તીવિષયક ભૂગોળનું મહત્ત્વ સ્પષ્ટ કરો.

અથવા

વસ્તીવિષયક ભૂગોળનું વિષય-વસ્તુ સવિસ્તાર સમજાવો તથા વસ્તીવિષયક ભૂગોળનો અન્ય સામાજિક વિજ્ઞાન સાથેનો સંબંધ તપાસો.

૨. વિશ્વમાં વસ્તીવિતરણની તરાહનો વિગતે ખ્યાલ આપો.

અથવા

ભારતમાં વસ્તીની ગીચતા ઉપર અસર કરતાં પરિબલોની વિસ્તારપૂર્વક ચર્ચા કરો.

૩. કુલ વસ્તીમાં સ્ત્રી-પુરુષ પ્રમાણ પર અસર કરતાં પરિબલો સમજાવી, ભારતમાં સ્ત્રી-પુરુષ પ્રમાણ સમજાવો.

અથવા

શહેરીકરણની પ્રક્રિયા તબક્કાવાર સમજાવો. વિશ્વમાં શહેરીકરણની તરાહનો વિગતે ખ્યાલ આપો.

૪. ભારતની વસ્તીવિષયક નીતિનો વિગતવાર અભ્યાસ કરી, તેની સંભવિત અસરોની ચર્ચા કરો.

અથવા

વસ્તી-વિકાસ એટલે શું ? વસ્તી-સ્ત્રોત પ્રદેશોનો પરિચય આપો.

૫. ટૂંકનોંધ લખો (ગમે તે ચાર)

- (a) અતિ વસ્તીની વિભાવના.
(b) સાક્ષરતા તથા શિક્ષણની અસરો.
(c) મૃત્યુદર ઉપર અસર કરતાં પરિબલો.
(d) સ્થળાંતરની અસરો.
(e) અંક-વિષયક માહિતીના પ્રાપ્તિસ્થાનો.

Seat No. : _____

MA-II-144
April-2007
Geography (Subsidiary)
Paper-VI
(Population Geography)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

- Instructions :** (1) All questions are compulsory.
(2) Stencil of map can be used.
(3) Draw a neat diagram wherever necessary.

1. Explain the definitions of Population Geography by various population geographers and clarify the significance of Population Geography.

OR

Describe the subject-matter of Population Geography and discuss the relationship between population Geography and other social sciences.

2. Explain the pattern of world population distribution.

OR

Discuss in detail about the factors affecting density of population in India.

3. Explain the factors affecting sex-ratio and describe the sex-ratio in India.

OR

Explain the process of urbanisation. Give a detailed account of urbanisation pattern of the world.

4. Study the population policies of India and write about their probable impacts.

OR

What is population-development ? Explain population resource regions with examples.

5. Write short notes (on any **four**).

- (a) Concept of over-population.
- (b) Impacts of literacy and education.
- (c) Factors affecting mortality.
- (d) Effects of migration.
- (e) Sources of population data.
